

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A LIMITED LIABILITY COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF CANADA...

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 466

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українській Робітничій Домі, на розі вулиць Річард і Мак'Грегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

В ДРУГІ РОКОВИНИ УКРАЇНІЗАЦІЇ "КОМУНІСТА".

Нині, 16. червня, трудящі Радянської України обходять день другий роковин української організації Центрального Комітету Комуністичної Партії (більшовиків) України, "Комуніста".

До 16. червня 1926 р. центральний орган ЦК КП(б)У виходив на російській мові, а від того дня виходить на українській. Зміст його той самий, остаточна мета, за яку він бореться, та сама, але слово, яким цей зміст виражається, яким вказується шлях до остаточної мети — українське.

Що-ж великого, відзначаючого є в українізації "Комуніста"? — питає може дехто. — Яка ріжниця в тому, чи ми підемо до комунізму українською мовою, чи російською, чи якоюсь іншою? Аде-ж в решті решт мета одна й та сама?

Так. Але який шлях ми вибираємо щоб дійти до цієї мети? Найближчий, найлегший, найправильніший. А цей найближчий і найправильніший шлях буде здійснений тільки тоді, коли на него самостійно стане трудове населення кожної нації.

До Жовтневої революції українське трудове населення як нація офіційно на світі не існувало. В царській Росії була "Малоросія", в Австрії Галичина, Буковина. Україні не було. Не було й української мови, хоч лею говорило поверх 30 мільйонів душ народу, що компактно масою заселяло величезну простору землі. Тільки Жовтнева революція вернула українському трудовому народові його імя, його мову, культуру, його політично-державне становище.

Сотки літ русифікував царат Україну. Сотки літ 30-мільйонний народ русифіковано в школах, у війську, у всіх державних і сільсько-господарських установах. І тільки Жовтнева революція, поваливши царат і буржуазію, вигнавши з земель русифікуючу царську Росію всіх ворогів працюючого людю, вернула трудовому народові всі його вольности.

Класові вороги працюючих, прийшовши до влади після повалення царату та проголошення національної республіки на землях буйної Росії, намагалися використати національний прапор в боротьбі проти працюючих, щоб не допустити їх до визволу з соціальних кайданів. Для цього Центральна Рада запросила на Україну кайзерівські війська, для чего пізніше Петлюра злучився з Пісудським, Петрушевич — з Денікіном. Вороги працюючих, прикриваючись національним плащиком, хотіли далі тримати робітників і селян в економічній неволі. І коли у них не хватало на це сил, вони запрошували допомогу з-зовні, вони готові були запродати українських робітників і селян знову німецькій, російській чи польській буржуазії, як це зробили вони з Західною Україною, аби тільки зарпатимати своє час частинно упривілейоване становище паче, хоч тіт-пана.

Жовтнева революція поклатала край всім надіям ворогів. Робітничі класи, при допомозі білого, а потім і середняцького селянства, взявши владу у свої руки, розторопчили економічні пута та вказали за вирішення й національного питання.

Вороги працюючих, як з українського, так і з російського націоналістично-шовіністичних таборів, почали обривувати національну політику радянської влади: українські націоналістичні казали, що українізація є лише лапкою російських більшовиків на українській масі, а російські шовіністи кричали, що більшовики віддали Україну в руки українським націоналістичним шовіністам. Треба признати, що ця травля буржуазії не оставалася без наслідків. Вона впливала на хисткі характери деяких партійних членів і приводила до "хвилевизмів" та "шумисказів" з одного боку, і до русифікації — з другого, а ось недавно привела до зрадництва в верхах КПЗУ.

Відбудовуючи радянське економічне господарство, будуючи нову промисловість, радянська влада під керівництвом компартії гостро провадила національну політику. На Україні проведення національної політики по лєнінськи вимагало пильної уваги. Віками вповона великодержавна русифікаторська політика опанувала українське місто. Прийшлося партії проломлювати фронт, проломлювати серед гадючого сичіня, відбиваючи ворожі напади, виправляючи збочення, тримаючись правильного лєнінського шляху.

Наймогутнішими засобами в національній, як і в економічній та політичній боротьбі є преса. Тому радянський уряд України зразу-ж почав видавати свій орган українською мовою. Серед наймогутніших труднощів пробивали собі шлях в народ "Вісті". За ними почали виходити газети на провінції, переважно селянські — українською мовою.

Коли-ж національне питання поставлено було партією на всю широчінь, коли справа українізації стада на програму дня, комуністична партія, як і всюди, стада тут напереди. Свій центральний орган, одну з найбільших газет на Україні, вона робить наймогутнішим засобом проведення своєї політики. Українізація "Комуніста" з цілого розмаху розбиває брехні ворогів, усіх таборів. Українізований орган лєнінської партії заставляє всіх партійців, від старого більшовика до комсомольця вивчати українську мову, втягатися в українську культуру, перетворюючи її в наймогутніший засіб боротьби за комунізм.

За українським "Комуністом" починає виходити в Харкові друга велика пролетарська газета центрального орган українських профсоюзів, "Робітничі Газета Пролетар". Українізується щоденний центральний орган лєнінського комсомолу "Комсомолець України", починає виходити українською мовою центральний орган піонерів, "На зміну". Побіч "Комунарки України", яка виходить у двох мовах, російській і українській, починає виходити в українській мові "Селянська Україна". Селяни мають свою центральну велику газету "Радянське Село".

Газом з тим партія починає видавати великий теоретичний місячний українською мовою "Більшовик України".

Комуністична преса стає на чолі лєнінської національної політики, на чолі культурного будівництва. А перша в цьому веде "Комуніст".

Бо, як каже тов. Затонський, редактор "Комуніста", "наша доля творити соціальну революцію на Україні — в конкретних соціальних обставинах цієї країни — наше завдання вивчати, освітлювати й керувати тими процесами, що розвиваються саме тут, на українському ґрунті".

А тому, як каже тов. Каганович, секретар ЦК КП(б)У, "українізація "Комуніста" — це не окремих ізолюваний акт, це не формальна демонстрація — це один із найсерйозніших здобутків, одна з найважливіших ланк всього процесу нашої національної політики".

Ми від себе скажемо, що українізація "Комуніста", це історична подія в життю трудящих України, це зміцнення позиції радянської влади й партії на кордоні між соціалістичною країною сходу, а буржуазними країнами заходу, це найбільшій удар по всіх ворогах лєнінської політики на Україні.

Нині, в другі роковини українізації "Комуніста", ми засилаємо йому пролетарське привітання.

ПІД П'ЯТОЮ ПОЛЬСЬКИХ ПАНІВ.

Уряд насильства, криваво розправи панує в Польщі. Задолена з такого панування Пісудського та його фашистської банди, велика буржуазія разом з поміщиками організували єдиний фронт, щоб підтримати диктатуру фашистів, щоб боротися проти революційного руху. Проте, хоч як легко в цій країні потрапити на довгі роки до в'язниці, хоч як там поліція скривавлює людей, то революційний рух наперекір фашистському наступові щораз шириться, здобуваючи собі нових і нових прихильників з гушавини робітничо-селянських мас. У цій боротьбі проти уряду Пісудського, проти капіталістично-поміщицької спілки трудящі маси Західної України йдуть разом з революційними шерегами трудящих цілої Польщі.

Разом із ними вони змагаються за робітничо-селянський уряд Польщі, так само як революційний рух у цій Польщі бореться за прилучення Західної України до України Радянської.

Та ця боротьба українських трудящих проти панування польських капіталістично-поміщицьких дуже важка, бо українська буржуазія і міщанство ганебно запродаються панові Пісудському.

Колісь українські пани у своїх газетах писали, ніби то про свою прихильність до Радянської України, про те, що вони тепер проти заграбницької політики Пісудського. Але згодом, коли фашистська влада в Польщі билася в силу, коли вона почала нечувано гнобити національно-визвольний рух на Західній Україні, коли українська буржуазія та міщанство побачили, що треба не тільки протестувати словами, а треба справді боротися, вона до цієї визвольної боротьби не пристала. Навпаки, за якийсь час стало цілком ясно, що вона перекинулася до Пісудського та польських панів і допомагає їм гнобити Західну Україну.

Партія української буржуазії та соціал-зрадників фашистської диктатури, так само злякалася того, що чим раз революційніша стає національно-визвольний рух. Вони сподівалися, що можна буде дурити трудящих старими піснями про те, що український народ є одне ціле, замовчуючи подія його, як всякого іншого народу, на пролетарів та селян на поміщиків та буржуазію. Вони хотіли, щоб трудящі стали їм за зброю, за засіб, щоб утвердити буржуазну Україну, щоб забули вони про боротьбу проти своїх класових ворогів.

Проте, де-далі, то менше робітники й селяни Західної України піддавалися на брехливе белкотяння українських націоналістів, все сміливіше ставали до боротьби проти польського панування, за прилучення до України, але до України Радянської. Робітники й селяни разом висовували гасла боротьби за вивалення поміщицької земельі і за те, щоб припинити капіталістичний визиск.

Це, звісно, припадо не до смаку українській буржуазії та її посіпакам. Вони побачили, що далеко вигідніше прилучитися до загального фашистського фронту, та добути якийсь шматок від пана Пісудського. Але цю свою службу треба їм добре заховати, щоб обдурювати тих, хто ще не розпізнав цілком їх ганебної зрадничької натури.

Українські націоналісти не перестають удавати з себе найзапекліших борців за Україну. Навіть у солмі їхній представник виступив і заявив, що вони є за соборну Україну, за об'єднання Придніпровської України з Західною Україною. Але що ховається за їхньою пропозицією?

Колі робітники й селяни боряться за об'єднання Західної України з Радянською, вони хочуть створити єдину Радянську Україну. Колі про таке об'єднання говорить УНДО (партія української буржуазії), то вона мріє про те, щоб відірвати Радянську Україну від цілого Радянського Союзу та запродати її польським панам так, як колісь це хотів зробити Петлюра.

Отже, до такої заяви УНДО дуже прихильно поставилася польська фашистська преса. Вона дуже вихвалоє УНДО, бо бачить, що її політика спрямована не на те, щоб визволити з польського панування Західну Україну, а навпаки на те щоб знищити Радянську Україну.

Отже, борючись проти диктатури польських панів і доводиться робітникам Західної України боротися і проти заградницької роботи українських націоналістів.

А ті націоналісти справді почали завзяту роботу, яка дістає заслужену похвалу від пісудчиків. Вони на сторінках своїх газет щоденно цькують Радянську Україну, поливаючи її поміями найганебнішої брехні й наклепів.

Для чого потрібно Пісудському, щоб УНДО відумува-ло такі наклепи на Радянську Україну?

Як відомо, Пісудський та вся його компанія дуже хочуть повернути те, що вони зробили 1920 року, спробувати саме знищити радянську владу та загарбати для Польщі Україну. Знаючи, як прихильно ставляться маси українських селян та робітників до Радянської України, пісудчики готуючи війну проти Радянського Союзу, старанно підтримують усіх тих, хто допомагає ганьбити серед трудящих Радянську Україну. Таку саме роботу й виконує УНДО та інші партії української буржуазії та соціал-зрадників.

Та що-далі їм з цим не шастить, де-далі прихильність до Радянської України зростає, що-раз зростає визвольний рух проти панування польських панів, за прилучення до Радянської України.

І от точиться запекла боротьба, що-дня нові жертви приймають у цій боротьбі трудящі Західної України. Щодня чуєш про нові присудди, про нові ув'язнення. А польські кати роблять усе, щоб погіршити становище політичних в'язнів, щоб їх геть винищити.

Все це робиться для того, щоб зламати національно-визвольний рух, і терор, і провокація, і підкуп, і підтримка зрадників. Скаженіють від злоби та ненависті фашисти та інші українські посіпаки та не можуть нічого вдіяти. Могу-

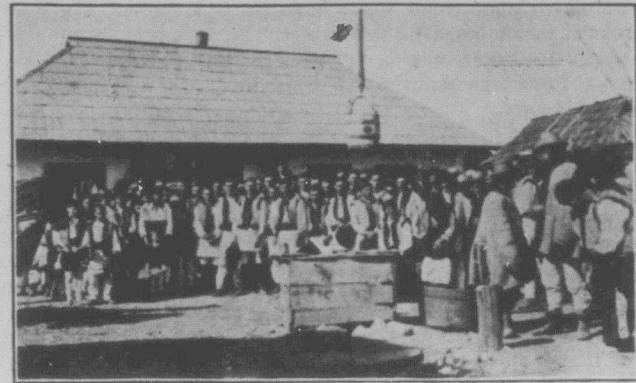
тньо боротьби за соціальне та національне визволення Західної України, що її провадить сотні тисяч трудящих, не долати нікому. Розвиваючись щораз більше, вона покладає

Михайло Гайдар.

ТАМ, ДЕ БУШУВАЛА ПОВІНЬ.

Селіне села Кичке, повіт Ситин, перед росподілом допомоги. (Фотографія т. І. Навізіньського).

Бідні селіне села Тучин, повіт Ситин, перед росподілом допомоги. (Фотографія т. І. Навізіньського).

"ВІЧНИЙ МИР".

(Малій фейлетом.)

Обидва вони Українці, обидва робітники, обидва мають однаковий рід роботи й ту саму нужденну заробітну плату. Обидва вони не живуть, тільки мучаться на тому божому та буржуазному світі — однак які ріжні в них розуміння тих самих життєвих проявів і справ!...

Ось візьмим, наприклад, поняття "український патріот". Це слово є для Мусія Петренка рівнозначне з ідеєю людності, що з самовідреченням працює для добра нееньки України, а для Петра-Мусієнка знаменує це слово обманщиків й ворога української працюючої класи, вірного наймита капіталу й буржуазії.

Петренко звик говорити: "Хай я ще, каже, бідую, хай ще гірше мучусь на цьому світі, хай панують багаті — за це на другому світі я отримаю царство небесне".

А Мусієнку звичайно каже: "Скінчатись незабаром бідування й муки працюючого цілого світа, скінчатись панування багатих-капіталістів, як вишлюмо їх до того царства небесного, з яким наживаються працюючим всякі попи, слуги капіталістичного бога".

Від ряду літ мають вони, Мусій Петренко й Петро Мусієнку, під своєю доглядом одну мілятьку вулицю і, очинуючи її зі сміття, провадять між собою політичні диспути й дебати. Обговорювання всякої політичної справи чи події все кінчається суперечкою і сваркою, однак вони не заперстають балакати на політичні теми, тому, що кожний з них надіється, що як не тепер то в четвер владється йому поконати своєю противника й перетягнути до свого полятичного табору.

Саме передвчєра дискутували вони над "вічним миром", який запропонувала своїм буржуазним подругам капіталістична Америка. По короткотривалій розмові не тільки що не прийшло до сварки між Петренком і Мусієнком, але надиво, ці два політикани з противних собі таборів — погодились в справі "вічного мира".

— Ти чув, товаришу Мусієнку? — Що, вельможний пане Петренко? — Про "вічний мир"? — Ну?

— Та ну... Хочу знати, що казатимеш про цю справу? — Нічого!

— Як це? Думаєш, що якийсь мир може наступити, що капі-

талісти осягнуть його?

— А чому-б мені так не думати? Цеж ясно, як сонце — А ти хіба не віриш у той "вічний мир" капіталістів?

— Я вірю, але прямо не хочеться мені вірити, щоб ти міг подумати, що теперішній, як кажеш, капіталістична Америка, Франція, Англія, Німеччина, Японія, Італія і другі менші держави могли-б осягнути "вічний мир".

— Шур по роззброєнню наступити для них вічний спокій. — Та ти не віриш у роззброєнню капіталістичних держав.

— От наговорив. В це я не тільки вірю, але й зовсім певно знаю, що до цього недоведено мусить прийти. Роззброєння капіталістів мусить наступити, а тоді осягнуть вони вічний мир, вічний спокій.

Мусій глядів недобірово на Петра, але побачивши, що він не жартує, здивовано здвигнув плечима.

— Так це мусить наступити — неначе-б до себе промовив Мусієнку. — Ось китайські реакціонери вже майже роззброєні й небагом матимуть вічний мир. А Чан Цо-Лін вже осягнув його. Його вже роззброїли.

— Хто це той Чан Цо-Лін? — запитав Петренко.

— Не знаєш? Це-ж провідник китайської реакції...

— Певно мусить бути християнини цей Чан Цо-Лін?

— Чи так — не знаю, бо й між нехрестами лучаються, такі люди — відповідь Мусієнку.

— Ах, коли-б якнайскорше наступило те роззброєння і той мир, про який ти говориш, Петре. Може тоді легше дихалося би бідним людям. Не було би воєн, знищення, кровопролиття і зажали-б всі люди в згоді й любові як одна велика родина — шептав горячо Мусій і зі слезами в очах глядів на Петра.

А цей, поглянувши на своєю товариша по праці, сильно стиснув його мозолісту руку і твердо промовив:

— Це прийде, Петре, але нам всім треба бажати того, треба стремити до цієї цілі.

— Гано, ти спиш? — читав уночі Мусій своєї жінки, перекидаючись із боку на бік.

— А ти чому товчешся по ліжку та мені спати не даєш? — відворнула жінка.

— Знаєш, я думаю про Петра Мусієнка. Дуже він змінивсь, Гано. Як бог pomoже, то згодом втягну його до бражбанни заклада нового якогось угодового кроку.

— Ох, коли-б то пані осинив його своєю ласкою небесною — зітхнула жінка. — Тоді я втягнула би його жінку до сестрицтва. Бо то аж страшно робитись, як згадаю собі, що може стрінути по смерті людей недобіроків.

Тієї ночі довго не міг заснути й Мусієнку.

— Що тобі, Петре? Гризоту маєш, що не спиш? — питала його жінка.

— Як би я через гризоту не міг заснути, то й ніколи не спав-би. — В мене, бачиш, інша річ. Сьогодні дійшов я до переконання, що Петренко стає свідомим робітником й думаю, що скоро він покине попівські теревені й патріотичні тумани і впишеться в члени робітничої організації.

— Ох, коли-б справді прийшов він вже остаточно до розуму. Тоді й його жінка змінилась би та стада-б членкинею відділу Жінсекції при нашому товаристві — промовила жінка. — Бо то аж жалко глядіти, як вони тяжко гарують, а останнє віддають попові "на боже".

Петренко й Мусієнку та їхні жінки спали коротко тієї ночі — за те мали гарні сні.

Мусій бачив у сні Петра, старшим братом при церкві, як він служив попові підчас відправи, а Петрові приснився Мусій, що говорив на мітингу в робітничому домі на тему: "Як нас пани й попи обдурюють й використовують".

А на другий день, замітаючи вулицю, вони гостро дебатували над тим, чи земля крутиться довкола сонця, чи сонце довкола землі. Петренко доважував, що коли-б земля круталася, то вони обидва впадали-б, а Мусієнку казав, що ніщо владі, як впади у своїй темноті Петренко, вже не можна.

Про "вічний мир" вже й не згадували.

Груцик.

ЗАХІДНЯ УКРАЇНА.

БУНТ ВІЗНІВ У РІВНОМУ.

Дня 18. травня вибух у рівненській в'язниці бунт 130 політичних в'язнів. В'язні понищили двері і уладження по камерах і хотіли вийти на волю. Шойно відділ війська силою стріляв і прикладів примусив в'язнів назад вернути до камер. Причиною бунту лихе об'єднання з в'язнями і толеровання того трактування судовими властями.

МАРЕВО ГОЛОДУ.

З усіх сторін Західної України приходять страхотливі вістки, що країна стоїть перед нечуваним голодом. Наслідком холодів і морозів засів в більшій половині вишини. В деяких околицях селяни переорюють ґрунти і починають на ново сіяти. Чи з того буде яка користь, невідомо, бо зимно треває далі. Винищена також городовина. Селянство прибите до краю, бо помічи ні звідки не може надіятись. Помітне теж збільшення очних емігрувань з краю, однак наслідком еміграційних обмежень тільки мала скількість зможе виїхати.

ВІДОБРАННЯ КРЕДИТІВ.

Ціла преса, розуміється, угодового напрямку, переповнена жалючими плачами по причині відмови польського уряду давати кредити українським економічним інституціям. Часописні статті малоють це більшим лихом, аніж повільні чи інше елементарне нещастя і проповідують шкловитий занепад українських економічних інституцій. В справі цій інтерв'ювала також українська парламентарна репрезентація в рижних міністерствах, жадаючи занулювання того розпорядку. Значить за марних 500 тисяч злотих зачнуть знову торги і польський уряд в заміну за цю жебранню загадає нового якогось угодового кроку.